

Obok Stadnina **13** ____, wsłuchaj się w koni rzenie,
Być może ono spowoduje serca Twego drzenie.

I ____ **11** ____ **6** ____ gdzie owiec beczenie
Zmieniło się w płynącej muzyki strumienie.
Prowadzi do niej **12** ____ **16** ____
im. N. **1** ____ **8** ____
Zastanów się dobrze, może zgadniesz dlaczego.

Od zgubienia na trasie i wszelkiego złego,
Niech Cię strzeże z kapliczki figurka św. Antoniego.
Na rozdrożu pomoże napis **4** ____ **10** ____
Gdy go nie zauważysz, trochę będzie szkoda.

W dół kieruj się do placu gdzie słupki z daszkami,
Na jednym zapoznasz się z **17** ____ **14** ____
Na innym tablica tajemnice **23** ____ odśłania.
I że słynęli z glinianych garnków **7** ____

Że ich stąd **2** ____ inna Ci powie,
I tak, dlaczego już tu nie mieszkają, się dowiesz.
Ale na żadnej nie znajdziesz ciekawej informacji,
Jakiej się tu mieszkańcy oddawali rekreacji.

W tym miejscu słynna klubokawiarnia stała,
Co życie towarzyskie chętnym organizowała.

*Dziewczyny z mleczarni pieniędzy nie mają,
Przychodzą do Klubu, to se w karty grają.
A jak mają, to też w karty grają,
Ale do tego chatwę zajadają.*

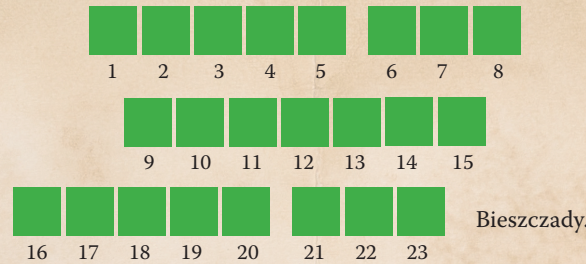
Tu się niegdyś hektolitry lały herbaty i kawy,
A w nich najlepsze mleko, Jaworek źródło sławy.
Tu Czarna Woda jak kawa, a jak mleko Biała
Może dzięki ich zmieszanemu kawa z mlekiem powstała.

Teraz już możesz się po skarb zgłosić zasłużony,
Bo pewnie po wędrowce dość jesteś zmęczony.
Znajdziesz go w Bacówce, za którą kariera filmowa,
Gdy wypowiesz z hasła odgadnięte słowa.

Niech Cię Jaworki zachwyca: góry i nie jedna rzeczka,
Do szczęścia tu brakuje tylko ptasiego mleczka.

*Jaworki, choć wioska to nieduża
Spadają na nią goście niby wielka burza.
Ponieważ tu pięknie, każdy nam to przyzna,
A turysta na pięknie zawsze się wyzna.
A jak odjeżdżają
Tak sobie śpiewają:
Żegnaj nam wąwozie piękny i uroczny,
Swym blaskiem urzekasz i we dnie i w nocy.*

Bacowie, juhasi, bylibyście dziady,

Bieszczady.

Miejsce na skarb

Twórcy questu:

Agnieszka Stopka, Halina Stopka

Testowanie:

Grzegorz Czaja, Julia Czaja, Tomasz Hamerski,
Joanna Szczepaniak, Maciej Szczepaniak, Aleksandra Kałafut,
Maciej Kałafut, Justyna Mos, Bożena Solecka, Agnieszka Stopka,
Halina Stopka

Wiersze w ramach:

Halina Stopka

Ilustracje:

Jan Kukułka

Mapa:

Agnieszka Kukułka

Opracowanie / opiekun questu:

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Gorce-Pieniny”
www.leadergorce-pieniny.pl
tel. 789 304 706

Konsultacje:

Barbara Kazior, Trener Questingu
Fundacja Miejsc i Ludzi Aktywnych
www.mila.org.pl
www.bestquest.pl

QUEST

Mleczna droga w Jaworkach

Gdzie to jest?

Jaworki – wieś w Polsce położona w województwie małopolskim, w powiecie nowotarskim, w gminie miejsko-wiejskiej Szczawnica. Wieś leży w dolinie Grajcarka na granicy Małych Pienin i Beskidu Sądeckiego, na obszarze historycznie określanym jako Ruś Szlachecka. Quest zaczyna się przy kościele w centrum Jaworek.

Tematyka

Quest prowadzi malowniczymi ścieżkami i drogami po Jaworkach. Opowiada o przyrodzie, kulturze i gospodarce, ukazując związki pomiędzy nimi.

Jak szukać skarbu?

Od punktu startu należy wędrować zgodnie ze wskazówkami zawartymi w wierszowanej instrukcji. Po drodze są zagadki, których rozwiązanie pozwoli na odkrycie hasła. Trzeba się bacznie rozglądać, czytać tablice i inne napisy, dostrzega kształty i detale. Hasło jest niezbędne, żeby na końcu questu dotrzeć do skarbu.

Czas przejścia: ok. 1 h 30 min

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

Materiał opracowany przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Gorce-Pieniny”
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Witajcie w Jaworkach Przybyszko i Przybyszu mili,
W miejscu, gdzie do cerkwi Łemkowie chodzili.
Zwali ich tu Rusinami. Ich były i hale, i rola,
Bo przed wojną tu mieszkał tylko jeden Polak.

Po wojnie z Tatr owce przysły i była owczarnia,
I powstała pierwsza prawdziwa mleczarnia.
Na halach wyrosły cztery bacówki wzorcowe,
Do dziś tu łatwo spotkać i owcę, i krowę.

Lecz mało kto przyjeżdża podziwiać halę i pole,
Bo turystów przyciąga słynny wąwóz Homole.
Jesteś przed kościołem p.w. _____ 9 _____
Z _____ 22 _____ świątynia ta jest także znana.

_____ 18 _____ mieszkają w wieży kościelnej na strychu.
Dobrze są chronione, więc jest ich bez liku.
Kto _____ 3 _____ na wieży wypatrzy z daleka,
Wie, kiedy z domu na mszę w niedzielę nie zwlekać.

Tablica Ci powie, jak się historia Jaworek zaczyna
I kim był _____ 15 _____ Jordan z Zakliczyna.
Jeśli kościół otwarty, wejdź śmiało do środka,
A piękny pocerkiwny ikonostas spotkasz.

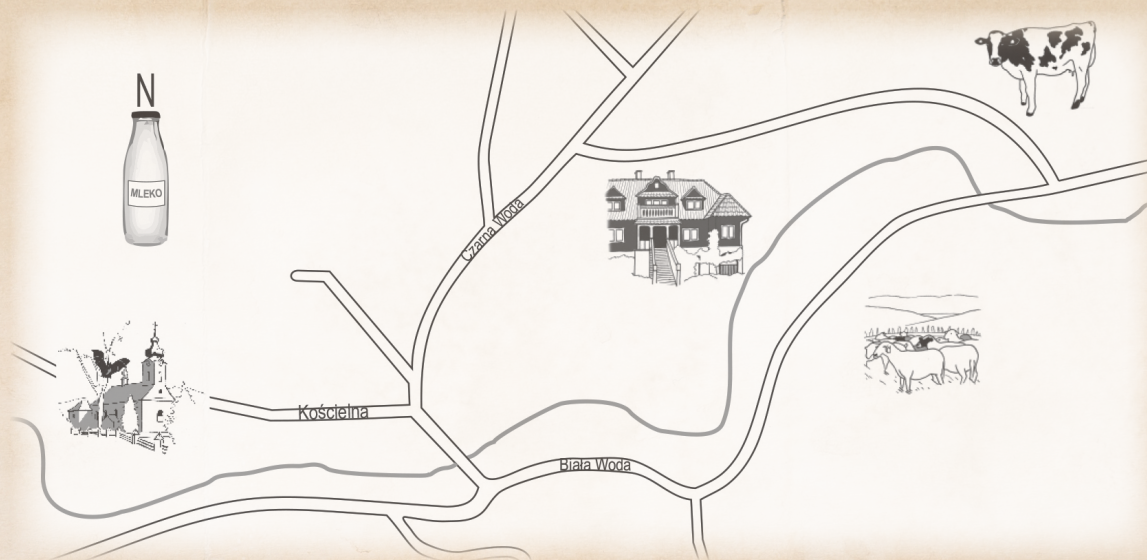
Na cmentarzu pokłoń się mieszkańcom tej ziemi,
Nie opowiedzą Ci historii, bo dziś są już niemi.
Po prawej stronie ścieżki znajdź grób poświęcony
„Poza rodzinną ziemią _____ 20 _____, w Jaworkach urodzonym”

Z lewej wąwóz Homole, gdzie kiedyś straszło,
Jak powiadają „dawno to było i już się skończyło”.
Widać też polanę małą, z lewej strony za rzeką,
Owce tam wypasają, co dobre dają mleko.

Opuść święte miejsce i idź drogą z kościoła,
Miniesz drewniane, łemkowskie chatki dookoła.
Na końcu drogi, u ulicy Kościelnej wylotu,
W lewo skręć, naprzeciw żelaznego płotu.

Że idziesz dobrze potwierdzi napis _____ 21 _____ Woda,
Między drewnianymi domami iść Ci nie będzie szkoda.
Broń Boże, niech Cię w lewo pierwszy zjazd nie skusi,
Ty w dal prosto „mleczną drogą” podążać musisz.

Idąc, mijasz powoli domy z desek a nie z bali,
Kiedyś teren ten mieszkańcy „Równiami” zwali.
Bo były tu łąki, na nich dzieci krowy wypasały,
Co dzięki soczystej trawie dużo mleka miały.

Kiedy ciętego drewna zapach miły poczujesz,
Będziesz mieć pewność, że dobrą drogą wędrujesz.
Za zakrętem Św. Jacek z _____ 19 _____
W Małym _____ 5 _____ „patrzą na nas z wielką troską”.

Gdy na bramie dwa herby z podkową miniesz,
Pod mostkiem potok Czarna Woda popłynie.
To miejsce to dawnych wsi granica święta,
Dzisiaj o tych podziałach mało kto pamięta.

Doszedłeś tutaj dzielnie, należy Ci się brawo,
Teraz powyżej mostku śmiało zakręć w prawo.
Wspinaj się na wzniesienie drogą po kamieniach,
Na wzgórzu Ci się kierunek na „w dół” zmienia.

To miejsce jest do dzisiaj Koziniem zwane,
Bo na mleko kozy były tutaj wypasane.
Droga w dół meandruje a przed Twoje oczy
Widok może piękniejszy Biała Woda roztoczy.

Rozejrzyj się koniecznie po tych górskich halach,
Jest szansa, że zobaczysz z owcami górala.

Może znajdziesz mniszek, endemit Pienin nadobny,
Co z nazwy i wyglądu do mlecza jest podobny.

Budynek ujrzysz po prawej stronie, wielki,
W nim się latami mleko wlewało do butelki.
Od krow z okolicy to mleko strumieniem się lało,
Potem w mleczarni na śmietaną i sery przerabiali.

*Na mleczarni ciężko się pracowało,
Ale wesolo było, bo się śpiewało.*

W oddali bacówka, bacia juhasów do roboty goni,
Wciąż strzyc i doić owce latem muszą oni,
Powstaje oscypek, bundz, bryndza i żetyca,
Co mieszkankom i turystkom pięknie kraszą lica.

Przed Tobą na lewo jak domek kapliczka,
Nogi strudzone niech w prawo prowadzi uliczka.
Przekrocz mostek, tu potok wodę ma jak mleko,
Mały jest i nigdy nie stanie się rzeką.

Parę kroków dalej z historią się spotkasz,
IMUZ-u* budynki – dawnego badawczego ośrodka.
Tu pierwsze w Polsce betonowe silosy, a w nich kiszonka
Była przechowywana – prawda to, nie żadna mrzonka.

Tu Szwedzi przywieźli pierwsze nowoczesne dojarki,
Aż krowy z radości czy lęku przechodziły ciarki.

*IMUZ z doświadczeń dobrze był znany
I przez naukowców ze świata chętnie odwiedzany.
Trzeba opowiedzieć, że razu pewnego
Zjawił się u nas barszcz Sosnowskiego,
Lecz okazało się, że groźna to roślina
I dlatego nazwano ją zemstą Stalina.*